

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

В. С. Пономаренко

В. С. Пономаренко світня 2019р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
освітній ступінь «МАГІСТР»

спеціальність 073 «Менеджмент»

освітньо-професійна програма «Міжнародний ІТ- менеджмент»

Харків, 2019

Фахове випробування є комплексним іспитом, що включає теоретичну (тестові завдання) та практичну частини. До складу тестових завдань внесені питання за наступними навчальними дисциплінами: міжнародні економічні відносини, менеджмент та адміністрування, зовнішньоекономічна діяльність підприємства, міжнародні фінанси, митна справа.

Завдання фахового випробування складено з метою виявлення знань, вмінь, компетентностей, якими володіє абітурієнт (бакалавр, спеціаліст) за освітньо-професійною програмою «Міжнародний ІТ-менеджмент» (табл. 1).

Таблиця 1

Основні компетентності, якими повинен володіти бакалавр за ОПП
«Міжнародний ІТ-менеджмент»

Професійні компетентності
<i>Загально-професійні:</i>
- розуміти теоретичні основи, принципи, процеси та закономірності функціонування й розвитку зовнішньоекономічних відносин, механізмів міжнародної торгівлі;
- володіти методами та інструментами спостереження, опису, ідентифікації, аналізу, синтезу та оцінки економічних процесів та явищ світової економіки
- розуміти сутність й особливості зовнішньоекономічної діяльності, форми та методи міжнародного торгівельного, інвестиційного та валютно-фінансового співробітництва;
- володіти методами обґрунтування управлінських рішень на основі комплексних економічних розрахунків;
- здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці
- здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді
- здатність прогнозувати, планувати й реалізувати заходи щодо підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства
<i>Спеціалізовано-професійні:</i>
- аналізувати міжнародну економіку як системний комплекс взаємовідносин суб'єктів та процеси регіоналізації світогосподарських зв'язків;
- - застосовувати сучасні методи, прийоми, інтенсивні технології діагностики та експертизи зовнішньоекономічної діяльності підприємства, методологію моделювання і аналізу бізнес-процесів
- виявляти, розраховувати та аналізувати якісні та кількісні економічні показники, які відображають аналітичну динаміку зовнішньоекономічної діяльності підприємства
- розробляти стратегії, плани діяльності та ресурсного забезпечення розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Продовження табл. 1

Спеціалізовано-професійні:
обґрунтовувати господарські рішення та організаційно-технічні заходи щодо розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства з урахуванням ризиків
- створювати сучасну інформаційну базу та впроваджувати сучасні інформаційно-комунікаційні системи та технології у практику зовнішньоекономічної діяльності підприємств;
- застосовувати професійно профільовані знання для вибору найбільш вигідних умов контрактів при здійсненні експортно-імпортних операцій

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ З ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційний білет з фахового випробування включає дві частини:
тестові завдання;
практичні завдання.

Розподіл балів відповідно до рівня складності завдань у білеті з фахового випробування наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Розподіл балів відповідно до рівня складності завдань у білеті з фахового випробування

Рівень складності	Кількість контрольних завдань		Кількість балів за одне завдання	Розподіл балів в одному білеті	Різновид завдань
	тестові завдання	задачі			
I. Рівень складності	50	–	2,0	100	- з вибором однієї або декількох правильних відповідей; - на встановлення відповідності; - на встановлення правильної послідовності;
II. Рівень складності	–	2	1 діагностичне завдання – 25 б; 2 діагностичне завдання – 25 б.	50	- розрахункові завдання (на 2-3 дії)
III. Рівень складності	–	1	1 евристичне завдання	50	- комплексне розрахункове завдання з ускладненим алгоритмом

Тестові завдання включають 50 тестів різного типу, серед яких альтернативні тестові завдання, тестові завдання з множинним вибором, на відновлення відповідності частин, на відтворення вірної послідовності. Загальна оцінка тестових завдань становить 100 балів.

Практичні завдання включають завдання різного рівня складності, а саме два діагностичних завдання та одне евристичне завдання, загальна оцінка за виконання яких складає 100 балів.

ЗМІСТ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Тема 1. Менеджмент: сутність та основні поняття

Менеджмент як система наукових знань та мистецтво управління. Існуючі парадигми менеджменту. Наукові підходи до формування та забезпечення ефективного функціонування системи менеджменту. Підвищення рівня організаційної культури як основний напрямок удосконалення менеджменту.

Поділ, спеціалізація та кооперація праці. Необхідність координації праці в організації. Визначення понять «менеджмент» та «управління». Об'єкт та предмет менеджменту. Цілі та завдання менеджменту. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності.

Тенденції технократизації, демократизації, інтернаціоналізації. Концепції управління маркетингом. Організаційна культура як сучасний напрямок в теорії та практиці управління. Концепція соціального партнерства. Інтегровані підходи до управління: процесний, системний, ситуаційний. Концепції «Менеджмент без ієрархії», Just in Time Production (JIT), Total Quality Control (TQC), Total Productive Maintenance (TCP), Lean Management, Lean production (концепція злагодженого підприємства, бенімаркетинг, реінжиніринг бізнесу).

Тема 2. Внутрішнє середовище організації

Аналіз дії факторів внутрішнього середовища організації. Характеристика основних внутрішніх факторів організації: цілі, структура, завдання, технологія, люди.

Три основні аспекти людського фактору: поведінка окремих людей, поведінка людей у групах, характер поведінки лідера та його вплив на поведінку окремих людей та груп.

Індивідуальна характеристика особистості: здібність, схильність, обдарованість, потреба, сподівання, сприйняття, відношення, точка зору,

цінності. Вплив середовища на особистість та її поведінку. Взаємозв'язок внутрішніх факторів.

Тема 3. Зовнішнє середовище у бізнесі

Аналіз дії факторів зовнішнього середовища.

Зовнішні фактори прямої дії: постачальники, трудові ресурси, закони, установи державного регулювання, споживачі, конкуренти, профспілки.

Зовнішні фактори непрямой дії: стан економіки, політичні події, міжнародні події, науково-технічний прогрес, соціокультурні та екологічні фактори, вплив групових інтересів.

Взаємозв'язок факторів зовнішнього середовища, складність, рухомість, невизначеність зовнішнього середовища.

Тема 4. Стратегічне планування

Планування. Гнучкість планування. Здатність планування до адаптації. Об'єкт планової роботи. Суть планування. Призначення планування як функції менеджменту. Головне завдання планування.

Класифікація планування за строками реалізації. Класифікація планування за методами та технологіями.

Класифікація планування за функціями. Класифікація планування за рівнями правління. Класифікація планування в залежності від змісту, мети, задач.

Ціль стратегічного планування. Ціль тактичного планування. Ціль оперативного планування.

Місцезнаходження стратегічного менеджменту системі управління підприємством. Екзогенний підхід. Ендогенний підхід. Інституційний підхід. Концептуальний підхід.

Корпоративний, діловий та функціональні рівні стратегічного менеджменту. Мета стратегічного менеджменту.

Тема 5. Методи реалізації стратегії

Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту

Сутність поняття «модель» та «моделювання». Типи моделей: фізичні, аналогові, математичні. Процес побудови та використання моделей: постановка

задачі, побудова моделі, перевірка моделі на достовірність, застосування та актуалізація моделі. Практичне значення економіко-математичних моделей в процесі прийняття управлінських рішень. Теорія ігор. Модель управління запасами. Модель теорії черг. Кореляційні моделі. Імітаційне моделювання. Лінійне програмування. Статистичні методи. Сіткові моделі

Тема 6. Організаційні структури управління

Визначення організації. Задачі організації як функції управління. Головна мета організації як функції управління.

Ключові поняття структури управління. Зв'язки в ОСУ. Повноваження лінійного та штабного керівників. Вимоги до будівництва ОСУ. Методи формування ОСУ. Концептуальні положення ієрархічної (бюрократичної) ОСУ. Порівняльна характеристика ієрархічних та адаптивних ОСУ.

Тема 7. Організація в системі управління

Ієрархічні структури управління: лінійні, функціональні, лінійно-функціональні, дивізійні.

Переваги та недоліки продуктової (дивізійної) структури управління. Дивізійна структура управління орієнтована на споживача. Дивізійна регіональна структура управління. Проектна структура управління. Матрична структура управління. Мережна структура управління: переваги та недоліки. Конгломератна структура управління.

Тема 8. Теоретичні основи мотивації

Головні задачі та цілі мотивації. Категорії мотивації: потреби, інтереси, мотиви та мотивування, стимули, винагороди.

Виникнення потреб. Пошук шляхів усунення потреб. Визначення напрямку дій. Здійснення дій по усуненню потреб. Здійснення дій за винагороду. Усунення потреб. Види потреб: соціальні, потреби в повазі, потреби в самовираженні.

Змістовні теорії мотивації. Процесуальні теорії мотивації.

Тема 9. Функція контролю в системі менеджменту

Поняття контролю та його місце в системі управління. Цілі та принципи контролю. Зворотний зв'язок при контролі. Побудова та функціонування системи контролю за принципом профілактики. Види управлінського контролю.

Основні характеристики ефективної системи контролю: економічність, стратегічна спрямованість, точність, своєчасність, обґрунтованість критеріїв, гнучкість. Розробка бюджету як основа для контролю за використанням ресурсів: людських, матеріальних, фінансових.

Вироблення стратегічних цілей. Процес стратегічного та оперативного контролю виконання планів. Запровадження та корегування стандартів вимірювання.

Облік результатів діяльності. Співставлення результатів діяльності зі стандартами. Регулювання процесу виконання стандартів. Порівняльна характеристика моделей контролю.

Тема 10. Комунікаційні процеси в системі менеджменту

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, які пред'являються до інформації. Інформаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень в системі менеджменту.

Сутність та роль комунікації в системі менеджменту. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Методи комунікацій. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки. Перешкоди в комунікаціях. Комунікаційні перевагаження.

Основні елементи та етапи комунікаційного процесу. Роль та значення зворотного зв'язку у комунікаційних процесах.

Моделі комунікаційного процесу. Аналіз комунікаційного процесу в організації. Планування та організація комунікаційного процесу у системі менеджменту. Контроль здійснення комунікаційного процесу. Шляхи підвищення ефективності комунікаційного процесу.

Тема 11. Прийняття управлінських рішень

Управлінське рішення як основний елемент та результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Підходи до прийняття рішень. Принципи прийняття рішень менеджерами. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень.

Різновиди технологій прийняття рішень. Складові технологічного процесу прийняття управлінських рішень. Етапи процесу прийняття та виконання управлінських рішень у системі менеджменту. Особливості

прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та ризику. Якість управлінських рішень.

Тема 12. Моделювання та застосування моделей в управлінні

Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Сутність поняття «модель» та «моделювання». Типи моделей: фізичні, аналогові, математичні. Процес побудови та використання моделей: постановка задачі, побудова моделі, перевірка моделі на достовірність, застосування та актуалізація моделі. Практичне значення економіко-математичних моделей в процесі прийняття управлінських рішень. Теорія ігор. Модель управління запасами. Модель теорії черг. Кореляційні моделі. Імітаційне моделювання. Лінійне програмування. Статистичні методи. Сіткові моделі.

Тема 13. Соціальна відповідальність менеджменту та культура корпорацій

Сутність поняття «соціальна відповідальність», «соціальна справедливість», «соціальне партнерство». Зміст юридичної відповідальності: дотримання державних законодавчих актів, інструкцій, норм, тощо. Права та обов'язки організацій. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації. Рівні соціальної відповідальності: соціальне зобов'язання, соціальне реагування, соціальна чутливість. Переваги та недоліки соціальної відповідальності.

Загальні поняття культури та культурні константи. Характеристика внутрішнього культурного середовища організації. Класифікація культурних аспектів управління діяльністю організації. Підходи до формування культури організації. Механізм формування організаційної культури.

Основні категорії, що визначають моральний портрет організації: соціальна відповідальність, етика бізнесу, діловий етикет. Види етики. Роль та значення ділової етики. Принципи етики бізнесу та позитивні результати їх апробації. Головні напрями розвитку етики бізнесу. Організація навчання етичній поведінці керівників та підлеглих. Особливості бізнес-етикету. Правила та норми бізнес-етикету.

Тема 14. Групова динаміка

Групи та їх значимість. Формальні та неформальні групи. Хоторнський ефект. Розвиток неформальних організацій та їх характеристика. Причини вступу у групи та неформальні організації: відчуття належності, взаємодопомога, взаємозахист, спілкування, зацікавленість, опір змінам. Характеристики неформальних організацій. Управління неформальною організацією. Підвищення ефективності груп. Фактори, які впливають на ефективність роботи групи: розмір, зміст, згуртованість. Управління за допомогою комітетів. Участь працівників в управлінні.

Визначення цілей, задач та зон відповідальності управлінської команди. Принципи формування та діяльності управлінської команди. Функції управлінської команди. Критерії відбору менеджерів. Характеристика потенціалу управлінської команди та її керівника. Оцінка та стимулювання діяльності учасників управлінської команди організації

Тема 15. Управління конфліктами, змінами та стресами

Природа організаційних змін. Характеристика програми нововведення. Сутність та основні параметри організаційних перетворень. Модель процесу управління організаційними змінами. Використання участі працівників в управлінні для здійснення змін. Система подолання опору організаційним змінам. Організаційний розвиток.

Сутність поняття «конфлікт». Типи конфлікту: внутрішньоособистісний, міжособистісний, конфлікт між особистістю та групою, міжгруповий конфлікт. Причини конфлікту. Модель процесу конфлікту. Методи вирішення конфлікту. Природа стресу. Причини стресу: організаційні, особистісні. Методи зниження рівня стресу. Зіставлення стресового та нестресового стилів життя.

Сутність результативності та ефективності менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність управління. Показники ефективності управління, їх склад і методи визначення. Комплексний підхід до удосконалення управління організаціями.

Тема 16. Лідерство та влада

Сутність лідерства. Теорії лідерства. Підхід з позиції особистих якостей. Поведінковий підхід. Ситуаційний підхід. Якості лідера. Стили лідерства: диктат, демократія, невторчання. Таблиця стилів керівництва П.Блейка та Дж.Маутон. Типологія лідерів. Влада та особистий вплив. Сутність та роль влади в управлінні. Баланс влади, форми влади: примушування, вплив,

компетенція, інформація, посадове положення, авторитет, харизма. Форми впливу: переконання,

Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Поняття «стилю керівництва» та «континууму стилів керівництва». Характеристика та класифікація стилів керівництва. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера. Особливості національних систем керівництва.

Тема 17. Капітал підприємства

Поняття капіталу підприємства. Сутність та склад капіталу підприємства. Власний і позичений капітал, основний і оборотний капітал.

Сутність, склад і структура основних фондів. Основні фонди як складова виробничих фондів, їх роль у здійсненні процесу виробництва продукції або надання послуг. Поняття та характеристика об'єкта основних фондів. Склад основних фондів відповідно до сучасних стандартів. Класифікація та структура основних фондів. Розподіл основних фондів на виробничі і невиробничі. Активна і пасивна частина основних фондів, їх роль у виробничому процесі.

Методи оцінки вартості основних фондів. Первісна, пере-оцінена, залишкова, ліквідаційна вартість; вартість, що амортизується. Справедлива вартість. Індексація основних фондів.

Поняття та визначення зносу та амортизації основних фондів. Фізичне та моральне старіння основних фондів. Види морального зносу основних фондів. Амортизація основних фондів. Норми амортизаційних відрахувань. Оптимізація строків корисного використання основних фондів. Розрахунок амортизаційних відрахувань згідно з податковим обліком. Методи амортизації згідно з бухгалтерським обліком. Прискорені методи амортизації.

Показники технічного стану, руху, озброєності праці і ефективності використання основних фондів. Система показників технічного стану і руху основних фондів, їх взаємозв'язок. Система показників озброєності праці основними фондами. Значення й система показників ефективності використання основних фондів. Напрями інтенсифікації відтворення та шляхи покращення використання основних фондів підприємства. Ремонт основних фондів, види ремонту. Розширене відтворення основних фондів: технічне переозброєння, реконструкція, розширення і нове будівництво. Оцінка

доцільності витрат на періодичний ремонт, модернізацію й заміну виробничого устаткування.

Поняття й види нематеріальних активів. Склад та характеристика нематеріальних активів підприємства, їх вплив на конкурентоспроможність його продукції на ринку. Первинна і переоцінена вартість нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів, визначення строків їх корисного використання.

Патенти. Патенти. Патентний захист винаходів. Законодавство з питань захисту патентних прав. Патент як засіб охорони виробничої й господарської діяльності патентоволодаря, як об'єкт комерційних угод. Ознаки патентоздатності винаходів.

Ліцензії. Ліцензії. Патентні, безпатентні ліцензії. Невиняткові, виняткові, повні ліцензії. Обмеження під час представлення виняткової ліцензії, які одержали найбільше розповсюдження. Субліцензії, відповідальність за субліцензіями. Вибір виду ліцензії. Ліцензійна торгівля, ліцензійні угоди. Самостійні й супутні ліцензійні угоди. Ліцензійні платежі: періодичні й одноразові платежі. Роялті й паушальний платежі. Ліцензійні відділи, відділи закордонного ліцензування, їх основні функції.

Ноу-хау. Поняття "ноу-хау". Тенденція до розширення торгівлі "ноу-хау" в сучасних умовах, її причини.

Товарний знак. Види товарних знаків. Рекламна функція товарного знаку. Підходи до вибору товарного знаку. Вимоги до товарного знаку. Свідоцтво на товарний знак. Реєстрація товарних знаків в Україні. Цивільно-правова відповідальність за використання чужого товарного знаку.

Поняття, склад і структура обігових коштів підприємства, їх кругообіг. Сутнісна характеристика обігових коштів, їх класифікація. Стадії кругообігу обігових коштів. Обігові кошти, що обслуговують сфери виробництва й обігу. Функціональна та елементна структура обігових коштів. Нормовані й ненормовані обігові кошти. Джерела формування обігових коштів.

Нормування обігових коштів підприємства. Методи розрахунку нормативів обігових коштів (аналітичний, коефіцієнтний, метод прямого розрахунку). Обчислення нормативів обігових коштів в окремих їхніх елементах (виробничих запасах, незавершеному виробництві, витратах майбутніх періодів, залишках готової продукції). Визначення сукупного нормативу обігових коштів підприємства.

Показники ефективності використання обігових коштів підприємства та шляхи прискорення їх оборотності. Основні показники рівня ефективності

використання обігових коштів: коефіцієнти оборотності й закріплення, тривалість одного обороту, коефіцієнти оборотності активів, дебіторської й кредиторської заборгованості, матеріальних засобів тощо, методика їх розрахунку. Шляхи підвищення ефективності використання обігових коштів на різних стадіях їх кругообігу. Проблеми нестачі обігових засобів і поновлення їх величини до нормативного рівня.

Тема 18. Трудові ресурси підприємства

Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства. Визначення чисельності окремих категорій працівників. Трудові ресурси та персонал підприємства. Склад персоналу на промисловому підприємстві. Поняття промислово-виробничого та непромислового персоналу. Класифікація персоналу за характером функцій, за рівнем кваліфікації тощо. Розрахунок ефективного фонду часу роботи працівників. Визначення чисельності різних категорій працівників та структури персоналу. Поняття явочної, облікової, середньооблікової чисельності працівників.

Кадрова політика і система управління персоналом. Колективний договір. Якість робочої сили за різними характеристиками. Кадрова політика і система управління персоналом: мета, функції, принципи здійснення. Оцінка персоналу, її види. Функції оцінки персоналу та напрямки використання її результатів. Колективний договір на підприємстві: мета, порядок укладання, основні розділи.

Продуктивність праці як економічна категорія. Резерви і фактори зростання продуктивності праці. Сутність продуктивності праці. Методи вимірювання продуктивності праці: натуральний, трудовий, вартісний. Показники продуктивності праці. Прогнозування зміни продуктивності праці на підприємстві за рахунок різних факторів.

Організація оплати праці на підприємстві. Форми та системи оплати праці працівників різних категорій. Сутність та функції оплати праці. Державна політика та законодавство з оплати праці. Тарифні угоди. Організація оплати праці на підприємстві. Тарифна система та її елементи. Форми оплати праці робітників: відрядна і погодинна. Характеристика різних систем оплати праці. Оплата праці керівників, фахівців і службовців.

Склад фонду оплати праці на підприємстві. Мотивація трудової діяльності та організація преміювання працівників. Основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати. Доплати і надбавки до заробітної плати: види, порядок нарахування. Система мотивації

трудової діяльності. Моделі мотивації. Класифікація методів мотивації результативності діяльності. Організація преміювання персоналу. Принципи побудови системи преміювання. Участь працівників у прибутку (доходах) підприємства.

Тема 19. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

Поняття собівартості продукції, витрат, витрат операційної діяльності. Класифікація витрат. Нормативна база щодо визначення понять собівартості продукції і витрат. Виробнича собівартість продукції, собівартість реалізованої продукції. Витрати операційної і звичайної діяльності. Витрати операційної діяльності, які не включаються до собівартості продукції. Класифікація витрат за окремими ознаками. Витрати на гривню товарної продукції.

Групування витрат за економічними елементами. Сутність і призначення групування витрат за економічними елементами. Склад економічних елементів витрат. Розрахунок кошторису виробництва за економічними елементами.

Групування витрат за статтями калькуляції. Сутність і призначення групування витрат за статтями калькуляції. Калькулювання та його місце в економічних розрахунках. Об'єкти калькулювання й калькуляційні одиниці. Рекомендована номенклатура калькуляційних статей витрат. Методика обчислення окремих статей калькуляції. Методи калькулювання собівартості продукції. Методи віднесення непрямих витрат на окремі види продукції.

Калькулювання собівартості продукції в комплексних виробництвах. Методи калькулювання собівартості в комплексних виробництвах: прямої локалізації витрат, виключення витрат, розподілу витрат, комплексний метод; сфера та умови їх застосування.

Визначення точки беззбитковості. Характер поведінки витрат залежно від обсягу виробництва й рівня використання виробничих потужностей. Визначення точки беззбитковості з використанням аналітичного й графічного методів.

Напрями зниження витрат підприємства. Обґрунтування й вибір напрямів зниження поточних витрат на підприємствах. Групи чинників зниження поточних витрат: підвищення технічного рівня виробництва; вдосконалення організації виробництва, праці й управління; збільшення обсягу виробництва та підвищення якості і конкурентоспроможності продукції.

Ціноутворення на підприємстві. Поняття і роль ціни в ринковій економіці. Функції ціни: вимірвальна, облікова, регулююча, стимулююча, перерозподільна. Основні фактори, що впливають на рівень цін. Державне

регулювання ціноутворення. Види цін та сфери їх застосування. Види цін згідно із документом "Інкотермс-2000". Методи встановлення ціни. Система знижок і доплат до ціни. Шляхи вдосконалення ціноутворення на продукцію підприємства.

Тема 20. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Сутність та класифікація фінансових результатів. Види діяльності підприємства. Поняття фінансового результату діяльності підприємства. Прибуток явний та економічний. Порядок визначення різних видів прибутку на підприємстві. Відображення фінансових результатів підприємства відповідно до стандартів бухгалтерського обліку. Сумарний прибуток від звичайної та надзвичайної діяльності підприємства до та після оподаткування. Джерела формування прибутку і доходу підприємства. Напрями використання прибутку. Визначення маржинального доходу та порога беззбитковості.

Оцінка ефективності діяльності підприємства. Сутність та критерії економічної ефективності. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства. Показники рентабельності та прибутковості. Оцінка соціально-економічної ефективності виробництва. Методи визначення порівняльної ефективності варіантів виробничих господарських рішень. Фактор часу в оцінці ефективності діяльності підприємства. Фактори підвищення ефективності діяльності підприємства.

Методика визначення ефективності виробництва. Методи визначення порівняльної ефективності варіантів виробничих господарських рішень. Фактор часу в оцінці ефективності діяльності підприємства.

Фактори підвищення ефективності діяльності підприємств.

Тема 21. Міжнародний поділ праці – матеріальна основа світового господарства

Класифікація факторів розвитку міжнародного поділу праці. Визначення ступеню впливу факторів на поглиблення міжнародного поділу праці.

Міжнародна спеціалізація та міжнародна кооперація виробництва. Поняття “міжнародноспеціалізована галузь” та “міжнародноспеціалізована продукція”. Основні показники рівня міжнародної спеціалізації галузі. Види та основні форми міжнародного виробничого кооперування (створення спільних підприємств, реалізація спільних програм, договірна спеціалізація). Сфери міжнародного виробничого кооперування.

Тема 22. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин

Класичні концепції міжнародної торгівлі. Теорія меркантилізму. Теорії абсолютних та порівняльних переваг. Теорія факторів виробництва.

Неокласичні та альтернативні теорії міжнародної торгівлі, їх значення в міжнародній торгівлі. Теорія Хекшера-Оліна. Парадокс Леонтьєва. Теорема Столпера-Самуельсона. Гіпотеза Ліндера. Теорема Рибчинського. Теорія життєвого циклу Р. Верона. Теорія ефекту масштабу П. Кругмана. Теорія конкурентних переваг. Теорія міжгалузевої торгівлі.

Сутність та структура, основні показники міжнародної торгівлі. Форми і методи здійснення міжнародної торгівлі.

Специфічні ознаки міжнародної торгівлі послугами.

Сутність міжнародної біржової торгівлі. Класифікація міжнародних товарних бірж. Види та особливості проведення біржових операцій. Міжнародна аукціонна торгівля: сутність, головні центри та специфіка проведення. Міжнародні торги: сутність, види та порядок проведення. Особливості організації міжнародної ярмаркової та виставкової діяльності. Класифікація міжнародних ярмарок та виставок.

Сутність та особливості формування світової ціни. Фактори, які впливають на формування та рівень цін на світовому ринку. Класифікація цін у міжнародній торгівлі. Методика розрахунку експортних та ім-портних цін.

Політика вільної торгівлі та політика протекціонізму: економічні й політичні аргументи їх використання.

Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі: цілі та інструментарій. Сутність та класифікація мит. Економічні наслідки використання мит у зовнішній торгівлі. Митна вартість товару. Визначення ефективного митного тарифу. Оптимальний та заборонений імпорتنий тариф. Тарифна ескалація.

Нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі: цілі та інструментарій. Методи кількісних обмежень обсягів зовнішньоторговельних операцій: квотування, ліцензування, “добровільне обмеження експорту”. Методи прихованого протекціонізму. Фінансові методи регулювання зовнішньої торгівлі: експортне кредитування, експортне субсидування, демпінг.

Діяльність міжнародних торговельних організацій. ГАТТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі) та ЮНКТАД (Конференція ООН з питань торгівлі й розвитку). Перетворення ГАТТ на Світову організацію торгівлі (СОТ). Реорганізація КОКОМ (Координаційна рада з експортного контролю). Значення

торговельних угод у сучасних умовах. Діяльність Міжнародної торговельної палати.

Тема 23. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Класифікація форм міжнародного руху капіталу. Офіційний та приватний капітал. Підприємницький та позиковий капітал. Довгостроковий, середньостроковий та короткостроковий капітал. Прямі та портфельні іноземні інвестиції.

Характеристика прямих інвестицій. Переваги та недоліки прямого іноземного інвестування. Особливості структури прямих інвестицій в економіку України: проблеми, тенденції, перспективи.

Транснаціональний бізнес: сутність, еволюція, сучасна стратегія. Роль внутрішньокорпоративного обміну. Суперечності між ТНК і національно-державною формою політичної організації суспільства. Регулювання діяльності ТНК.

Характеристика портфельних інвестицій. Особливості портфельного інвестування. Суб'єкти та об'єкти портфельного інвестування. Переваги та недоліки портфельного інвестування.

Фондові ринки. Інструменти портфельного інвестування. Цінні папери. Види цінних паперів. Особливості обігу цінних паперів.

Тенденції розвитку портфельного інвестування в країнах світу. Український фондовий ринок: сучасний стан та перспективи розвитку.

Міжнародні фінансові центри, передумови їх функціонування. Податкові гавані. Офшорні зони.

Методичні підходи щодо оцінки інвестиційного клімату країни. Інвестиційний ризик: сутність та причини виникнення. Методи зниження інвестиційного ризику.

Форми і методи державного регулювання міжнародного інвестування. Визначення інвестиційної позиції країни.

Тема 24. Міжнародна міграція робочої сили

Сутність, причини і форми міжнародної міграції робочої сили. Головні напрями та центри концентрації робочої сили. Показники кількісної оцінки міжнародної міграції робочої сили.

Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн.

Роль НТР у розвитку міграції робочої сили, наукових та інженерно-технічних кадрів. Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння й експорту. Міжнародні монополії і ринок праці. Форми і засоби експлуатації робочих-іммігрантів. Вплив міжнародної економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці.

Адміністративно-правові та економічні методи регулювання міжнародних міграційних процесів.

Міжнародна організація праці (МОП), Міжнародна організація з питань міграції (МОМ) та їх роль у вирішенні питань безробіття і захисту прав трудящих. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення зайнятості населення. Гнучкість ринку праці.

Тема 25. Міжнародний науково-технічний обмін

Сутність міжнародного трансферу технологій та його вартісна оцінка. Поняття технологічної місткості ринку.

Необхідність правового захисту передачі технологій. Класифікація правових форм захисту технологій: патенти, ліцензії, копірайт, торгова марка. Особливості механізму патентування. Види ліцензій: патентна і безпатентна, проста, виключна і повна.

Міжнародне науково-технічне співробітництво на некомерційній основі (участь у симпозиумах, конференціях, семінарах та ін.). Форми передачі технології на комерційній основі: патентні угоди, ліцензійні угоди, “ноу-хау”, інжиніринг, франчайзинг. Ліцензійна торгівля як провідна форма міжнародного трансферу технологій. Ліцензійна угода: сутність, структура. Форми ліцензійних винагороджень: роялті, паушальний платіж, участь у прибутку ліцензіата, участь у власності ліцензіата.

Діяльність Європейської патентної організації (ЄПО) та Світової організації інтелектуальної власності (СОІВ).

Тема 26. Світова валютна система. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини

Етапи формування та розвитку світової валютної системи. Структура та принципи організації світової та національної валютної системи: загальні підходи та принципові відмінності.

Валютний курс: сутність і види. Системи валютних курсів: фіксовані курси, кероване плавання, вільне плавання, цільові зони, комбінована система валютних курсів. Чинники впливу на формування валютного курсу: структурні та кон'юнктурні. Поняття валютного котирування. Пряме і обернене валютне котирування. Розрахункові види валютного курсу. Номінальний та реальний валютний курс. Визначення номінального ефективного та реального ефективного валютного курсу. Еластичність попиту та пропозиції іноземної валюти: сутність і вплив на торговий баланс країни. Принципи, форми та інструменти валютної політики держав з відкритою економікою.

Форми міжнародного кредиту (зв'язані, фінансові, зовнішні, внутрішні, забезпечені та бланкові, готівкові, акцептні кредити, депозитні сертифікати, облігаційні позики). Особливості кредитування зовнішньоекономічних операцій. Сучасні методи фінансування експорту: факторинг, форфейтинг, лізинг.

Тема 27. Міжнародна економічна інтеграція

Сутність, головні передумови (економічна та географічна близькість, спільність проблем, демонстраційний ефект, “ефект доміно”) і цілі міжнародної економічної інтеграції.

Етапи розвитку інтеграційних процесів (преференційні торгові угоди, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, політичний союз) і їх характеристика.

Економічні наслідки інтеграції країн. Статичний та динамічний ефекти міжнародної економічної інтеграції. Ефект створення торгівлі. Ефект відхилення торгівлі.

Особливості розвитку західноєвропейської інтеграції. Європейський союз та Європейська асоціація вільної торгівлі. Розвиток інтеграційних процесів у Північно-американському регіоні та Латинській Америці. Економічна інтеграція в Азіатсько–Тихоокеанському регіоні, Азії та Африці. Інтеграційні процеси в країнах СНД: об'єктивні передумови та перспективи розвитку.

Тема 28. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин

Взаємозалежність суб'єктів міжнародних економічних відносин як об'єктивна передумова координації економічної політики. Поняття “міжнародні економічні організації” (МЕО). Сучасна система МЕО, її класифікація.

Система головних органів ООН. Генеральна Асамблея. Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОП). Програми ООН. Регіональні комісії ООН з соціальних і економічних питань. Спеціалізовані установи ООН, та автономні організації.

Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). Консультативні групи країн. “G-8”, “G-20”, “Група 77”.

Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (БАГІ).

Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Фонди МВФ. Програми МВФ в Україні.

Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі регулювання валютно-кредитних відносин. Група десяти (“Паризький клуб”). Лондонський клуб.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), мета створення, функції, структура. Головні напрями діяльності ЄБРР в Україні.

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), особливості його діяльності.

Регіональні банки реконструкції та розвитку в Африці. Азії, Латинській Америці, їх роль у економічному розвитку країн, що розвиваються.

Тема 29. Система міжнародних фінансів

Поняття міжнародних фінансів як сукупність його основних складових елементів: світове фінансове середовище, міжнародні фінансові ринки, міжнародна банківська справа, фінанси міжнародних корпорацій, міжнародне портфельне інвестування. Еволюція розвитку міжнародних фінансів від античності через середньовіччя до сучасності. Тенденції розвитку міжнародних фінансів в 21 столітті. Класифікації видів фінансових операцій на міжнародних ринках.

Сутність явища глобалізації фінансів і чинники, які сприяють цьому процесу. Зміни структури міжнародного фінансового ринку, його основні структурні тенденції. Посилення конкуренції на міжнародному фінансовому ринку і зростання масштабів операцій.

Трансформація світової фінансової мережі та її наслідки: глобальна присутність міжнародних фінансових інститутів, міжнародна фінансова інтеграція і розвиток фінансових інновацій. Процес переважання фінансових потоків над торговими.

Тема 30. Глобалізація світового фінансового середовища. Світові фінансові кризи

Поняття фінансової глобалізації, основні етапи, форми. Особливості сучасної фінансової глобалізації. Показники фінансової глобалізації, її ієрархічність: світовий рівень, глобалізація на рівне країни, галузі, підприємства. Наслідки глобалізації для країн та регіонів.

Сутність світової фінансової кризи, основні риси та показники. Фактори розвитку фінансової кризи. Особливості та негативні наслідки сучасних світових фінансових криз. Форми подолання фінансової кризи і наслідки.

Тема 31. Заборгованість у системі міжнародних фінансів

Поняття зовнішній борг і його компоненти: довгостроковий борг, короткострокові борги, заборгованість перед МВФ. Основні аналітичні показники, що характеризують зовнішню заборгованість країн. Основні елементи сучасної міжнародної заборгованості. Методика Всесвітнього банку для аналізу зовнішнього боргу країни. Основні індикатори заборгованості. Суб'єкти міжнародної заборгованості країн та їхні кредитори.

Криза міжнародної заборгованості та її глобальний характер. Еволюція поглядів на методи подолання кризи міжнародної заборгованості з боку кредиторів і боржників. Сутність реструктуризації, напрями реструктуризації боргу країн, що розвиваються, для подолання заборгованості. Вторинний ринок зовнішніх боргів.

Тема 32. Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції

Поняття світової валютної системи. Об'єктивні передумови створення світової валютної системи. Структура світової валютної системи. Світова, регіональна і національна валютні системи, їхній взаємозв'язок і основні елементи. Національні, світові валюти та резервні валюти. Ступінь конвертованості валют. Поняття золотого та валютного паритету на міжнародних ринках, валютний паритет типу корзини.

Формування системи золотого стандарту, його переваги і недоліки. Причини неможливості використання золотого стандарту і передумови трансформації світової валютної системи. Бреттон-Вудська валютна система, особливості її функціонування. Перехід до Ямайської світової валютної системи.

Тема 33. Фінансова і монетарна політика Європейського валютного союзу

Сутність і етапи процесу європейської валютної інтеграції. Принципи та методи формування сучасної фінансової політики Європейського валютного союзу. Міжнародні інститути регулювання фінансової політики Європейського валютного союзу: структура Європейської системи центральних банків. Європейський центральний банк та його грошово - кредитна політика. Відмінні особливості європейської і світової валютних систем.

Роль міжнародної фінансової інтеграції у формуванні європейської валютної системи.

Сутність та принципи монетарної політики, особливості її здійснення Європейським валютним союзом. Регіональні валютні об'єднання. Валютно – фінансова конвергенція як складова макроекономічної стабільності світового та європейського валютних ринків. Зростання значущості євро в світовій валютній системі та її претензій на ключову валюту. Вплив євро на фінансові та банківські структури. Єдина законодавча база в рамках Європейського валютного союзу. Позитивні та негативні наслідки для розвитку Європейського валютного союзу.

Тема 34. Міжнародні розрахунки та їхні організаційні засади

Міжнародні розрахунки, їхні види. Організація міжнародних розрахунків. Необхідні умови та основні принципи ефективного функціонування системи міжнародних розрахунків. Міжнародна законодавча база міжнародних розрахунків. Банки як основа міжнародних розрахунків.

Сутність акредитива та його види: документарний і грошовий, відзивний і безвідзивний, підтверджений і покритий, револьверний і єдиноразовий, звичайний і трансферабельний. Техніка здійснення готівкових розрахунків і розрахунків у кредит на основі документарного акредитиву. Особливості застосування циркулярного акредитива. Переваги і недоліки використання акредитива для експортера й імпортера.

Поняття документарного і чистого інкасо, технологія здійснення інкасових операцій готівкових розрахунків і в кредит. Вигідність використання інкасо як форми розрахунків для імпортера. Посилення надійності здійснення інкасової форми розрахунків за допомогою банківських гарантій. Прискорення розрахунків при використуванні інкасової форми за допомогою телеграфного інкасо. Здійснення платежів банківським переказом. Форма міжнародних розрахунків - відкритий рахунок.

Тема 35. Платіжний баланс країн світу

Поняття платіжного балансу, його структура. Рахунок поточних операцій. Рахунок операцій з капіталом та фінансовими інструментами. Аналіз та оцінка структури та динаміки платіжного балансу

Методичні підходи щодо побудови платіжного балансу країни та визначення його сальдо. Економічна рівновага платіжного балансу.

Тема 36. Світовий фінансовий ринок і його структура

Основні суб'єкти та інституційна структура міжнародного фінансового ринку. Сутність і основні характеристики міжнародного фінансового ринку і його структурних складових. Відмінні особливості міжнародних ринків валютних, кредитних, ринку прав власності і ринку деривативів. Фінансові центри розвинених країн та країн, що розвиваються, і офшорні фінансові центри.

Поняття ринку євровалют. Історія і передумови створення ринку євровалют, його складові: ринок євродепозитів, єврокредитів і єврооблігацій. Розширення принципів функціонування євроринку на нові регіони й нові валюти. Відсутність державного регулювання – головна причина привабливості євроринку. Порівняльний аналіз депозитних ставок і кредитних ставок на різних ринках. Функції євроринку і особливості його основних сегментів.

Тема 37. Валютні ринки і валютні операції

Поняття валютного ринку. Механізм функціонування валютних ринків та їхні функції. Види валютних ринків: міжнародні, регіональні і національні, біржові та не біржові валютні ринки. Формування основних світових валютних центрів, їхня роль у світовій валютній системі, спеціалізація валютних ринків. Інституційні учасники міжнародних валютних ринків. Поняття валютного курсу, чинники, які його формують. Прямі, непрямі котирування валют, кросований курс.

Торгівля валютою на валютних ринках, поняття валютної позиції, їхні види. Сутність валютної операції, їхні види: наявна і термінова валютна операція. Сфера застосування наявних і термінових валютних операцій. Валютний арбітраж, його види: просторовий, часовий, конверсійний, процентний, його роль на валютних ринках. Формування термінового валютного курсу при прямому і непрямому котируванні. Зростання масштабів операцій на валютних ринках і сучасні тенденції їхнього розвитку.

Тема 38. Міжнародний фондовий ринок

Поняття міжнародного фондового ринку. Валютна структура ринку цінних паперів. Основні напрямки розвитку міжнародного ринку цінних паперів. Особливості функціонування глобальних, міжнародних, регіональних ринків цінних паперів.

Поняття міжнародних облігацій. Учасники ринку міжнародних облігацій. Оцінка та рейтинг на ринку міжнародних облігацій. Іноземні облігації, емісія та обіг. Основні інструменти ринку єврооблігацій. Розвиток ринку єврооблігацій. Торгівля єврооблігаціями. Ринки глобальних облігацій.

Ринок міжнародних акцій. Еволюція ринку акцій. Іноземні акції та євроакції. Фактори розвитку євроакцій. Загальна характеристика депозитарних розписок. Переваги фінансування та інвестування через механізм депозитарних розписок. Міжнародні та світові індекси акцій.

Тема 39. Міжнародний ринок банківських кредитів

Класифікація міжнародного кредиту. Експортні кредити. Комерційні кредити. Суб'єкти та інструменти міжнародного ринку банківських кредитів.

Ціна активу на міжнародному ринку банківських кредитів. Ставки Лібор і прайм – тайм. Сутність міжнародного кредиту, формування його вартості на міжнародних ринках. Класифікація видів міжнародного кредиту. Відмінні особливості фірмового та банківського міжнародних кредитів. Сучасні форми кредитування експортних та імпорتنих операцій. Суб'єкти міжнародних кредитних ринків.

Поняття синдикуваного кредиту. Синдикувані або консорціальні кредити і їхні можливості. Процедура синдикування кредиту. Ціна синдикуваного кредиту і винагорода учасників. Розвиток сучасних форм кредитування. Короткострокове кредитування фірм шляхом обліку банками векселів - конвенційний і конфіденційний факторинг. Форфейтинг як середньостроковий експортний факторинг без права регресу, який оформлюється серією простих авальованих векселів. Лізинг, його види, можливості, тенденції розвитку міжнародного лізингового ринку. Переваги і недоліки цих форм кредитування.

Сучасні форми зовнішніх державних запозичень: безоблігаційна і облігаційна форма, їхні недоліки та переваги. Двосторонні міжнародні кредити. Багатосторонні кредити. Цільові позики. Синдикувані кредити. Дефолт за державними зобов'язаннями.

Тема 40. Міжнародний ринок дорогоцінних металів

Поняття “дорогоцінний метал” та його роль у формуванні міжнародних фінансових ринків. Види, класифікація. Роль дорогоцінних металів в формуванні резервів держави, іноземних та транснаціональних банків. Аналіз особливостей використання дорогоцінних металів в фінансовій системі країн та міжнародних фінансах.

Основні етапи розвитку ринків дорогоцінних металів на різноманітних міжнародних фінансових ринках. Особливості глобалізаційних процесів на ринках дорогоцінних металів. Перспективи розвитку.

Організація біржових та банківських операцій з дорогоцінними металами. Формування системи національних та міжнародних ринків дорогоцінних металів и посилення ролі в міжнародних фінансах.

Тема 41. Міжнародний ринок похідних цінних паперів (деривативів)

Поняття похідних цінних паперів на міжнародних ринках. Біржові і позабіржові види похідних цінних паперів: ф'ючерси, свопи, опціони і їх модифікації. Їх можливості, області застосування, принципи формування ринкової вартості на міжнародних ринках. Тенденції розвитку глобальних, міжнародних, регіональних і країнних ринків похідних цінних паперів.

Сутність синтетичних похідних цінних паперів на міжнародному ринку. Типові умови контрактів. Стредли, стренги, спреди ”биків”, спреди “метелик”. Уповільнені свопи з метою пролонгування позиції. Свопціони. Перкс. Структуровані облігації.

Тема 42. Україна у світовому фінансовому ринку

Пріоритети щодо залучення прямих іноземних інвестицій як основний напрям інтеграції України в міжнародну систему. Розширення валютних операцій комерційних банків України. Розвиток міжнародного ринку лізингу України. Україна у фінансовій системі злиття і поглинань ТНК. Посилення позицій України на міжнародному і європейському фондовому ринках.

Співпраця України з МВФ, МБРР, Групою Всесвітнього банку. Стратегія допомоги Україні Групою Всесвітнього банку. Міжнародні проекти України з Міжнародною фінансовою корпорацією.

Тема 43. Фінанси транснаціональні компанії

Роль ТНК на міжнародному фінансовому ринку. Диверсифікація фінансових потоків, значні об'єми валютних резервів,

внутрішньокорпоративних платежів, міжнародних інвестицій, висока частка злиття і поглинань – особливості властиві фінансам ТНК.

Поняття фінансової структури ТНК з управління міжнародними фінансовими потоками. Основні явища, що характеризують особливість фінансової системи ТНК. Централізоване і децентралізоване фінансове управління ТНК, його переваги і недоліки при управлінні. Функції фінансових менеджерів ТНК з управління міжнародними фінансовими потоками.

Тема 44. Короткострокові активи міжнародних компаній і управління ними

Значення внутрішньокорпоративного управління валютними потоками, яке спрямоване на збільшення швидкості обороту валютних коштів усередині ТНК. Методи внутрішньокорпоративного управління валютними потоками: пакет програм банків для використання ТНК, мобілізаційні пункти, електронні трансферти, внутрішньокорпоративний двосторонній і багатосторонній неттінг, централізований керований рахунок.

Підвищення прибутковості тимчасово вільних валютних коштів ТНК на міжнародному ринку. Формування короткострокового валютного портфеля з нот, комерційних паперів, простих і авальованих векселів, а також євронот, єврооблігацій, єврокомерційних паперів, євровекселів. Вибір найвигідніших інвестиційних інструментів здійснюється менеджментом ТНК з урахуванням премії за ризик і величину операційних витрат, які пов'язані з розміщенням коштів за кордоном.

Сутність і можливості методів управління внутрішньокорпоративними валютними потоками ТНК: трансферне ціноутворення; комісійні і ройялті; маніпулювання термінами розрахунків (leads and legs); внутрішньофірмові короткострокових позики; дивіденди; інвестування в облігації або акції зарубіжного підрозділу. Принципи вибору відповідних методів управління валютними потоками ТНК. Принципи короткострокового портфельного менеджменту, які вживаються ТНК.

Тема 45. Міжнародне короткострокове кредитування транснаціональної компанії

Сутність і роль внутрішньокорпоративного кредитування ТНК. Види внутрішньокорпоративних кредитів: прямий компенсаційний, паралельний і торговий, техніка їх здійснення, застосування в практиці ТНК. Вартість наданих кредитних ресурсів.

Кредити банків, що самоліквідуються, визначення вартості кредитних ресурсів. Кредитні лінії, револьверні лінії, їх можливості. Кредитування на основі овердрафту. Вибір форм кредитування з урахуванням операційних витрат і рівня кредитного і процентного ризиків.

Тема 46. Довгострокові інвестиції міжнародних корпорацій

Міжнародні облігації як об'єкт інвестування ТНК. Види міжнародних облігацій: єврооблігації, зарубіжні облігації і глобальних облігацій. Визначення валютного доходу у вигляді: дивідендний дохід, приріст капіталу і валютні доходи (збитки) Взаємні фонди, які використовуються ТНК для інвестування: глобальні, міжнародні, регіональні і національні, особливості інвестування кожного. Формування активного і пасивного інвестиційного портфеля.

Прирісні грошові потоки при реалізації інвестиційного проекту відрізняються від загальних грошових потоків за ним на величину ефекту: канібалізації, додаткових продажів, трансферних цін або ширше ефект міжнародної фінансової системи фірми, комісійних і ройялті, альтернативної вартості грошей і деякі інші чинники. Визначення величини ефекту і загального чистого потоку за проектом.

Тема 47. Управління валютними ризиками ТНК

Сутність валютного ризику, його види. Часті і державні ризикозахисні заходи щодо зниження ступеня валютного ризику. Переваги ТНК при управлінні валютним ризиком. Системи оцінки валютного ризику, які застосовуються ТНК. Сутність і види внутрішніх і зовнішніх методів управління конверсійним ризиком ТНК на міжнародних ринках.

Поняття трансляційного або бухгалтерського валютного ризику ТНК, сфера його застосування. Вибір курсу трансляції консолідовану звітність ТНК. Внутрішні і зовнішні методи управління ризиком трансляції, які застосовуються на міжнародних ринках. Відмінність внутрішніх методів управління конверсійним валютним ризиком від трансляційного. Селективний підхід в управлінні валютними ризиками.

Тема 48. Міжнародна банківська справа

Поняття міжнародної банківської діяльності – бенкінг. Структурні підрозділи міжнародного банку: міжнародний департамент або зовнішньоекономічне управління у вітчизняному банку, підрозділ за кордоном або представництво; закордонний філіал, агентство, дочірній або сумісний

банк. Вибір форми здійснення залежно від масштабів діяльності міжнародного банку і витрат за організацією.

Організаційні структури міжнародного банку: офшорні філіали або шелл-філіали, філіали провідних банків, що відкриті в офшорних зонах. Їх роль у залученні міжнародного капіталу з офшорних зон, принципи функціонування. Дочірні банки і Едж корпорації, задачі розширення міжнародних операцій, законодавство з їх організації.

Сутність і призначення форвардних контрактів на покупку і на продаж валюти. Фіксовані і опціонні валютні форвардні контракти. Терміни висновку форвардних контрактів. Техніка здійснення закриття форварда. Продовження форвардів і визначення курсу продовження у відповідність з діагональним правилом. Валютні свопи, процентні ставки за ними.

Поняття валютний опціон, його відмінність від форвардного валютного контракту. Опціон на покупку і опціон на продаж. Ціна виконання опціону, особливості американських і європейських опціонів. Валютні опціони, що перехрещуються, сфера їх застосування. Опціонні модифікації і їх можливості.

Тема 49. Міжнародне оподаткування

Поняття міжнародного оподаткування, види податків в окремих країнах. Національні податкові юрисдикції. Податкові угоди. Податки як інструмент регулювання міжнародних потоків капіталу. Податки як інструмент регулювання виробничо–комерційної діяльності, що має глобальні наслідки. Фактори формування сучасної системи оподаткування.

Особливості оподаткування країн ЕЭС та його вплив на посилення інтеграційних процесів. Оподаткування країн Північної і Латинської Америки. Особливості оподаткування країн Південно–Східної Азії та Африки. Напрямки подальшого розвитку міжнародного оподаткування.

Тема 50. Міжнародне страхування

Еволюція страхування. Страхові операції та інвестиційний потенціал страхової галузі. Комбінований коефіцієнт, його сутність. Міжнародне регулювання страхової діяльності. Форум фінансової стабільності. Міжнародна асоціація органів нагляду за страховим ринком.

Локальні ринки страхування. Узагальнений макроекономічний показник рівня розвитку страхування – пенетрація. Його вплив на фінансову систему країни. Щільність страхового покриття. Рівень страхового захисту кожного страхувальника. Світовий страховий ринок: “м'який” та “жорсткий”.

Можливості розширення страхового поля. Міжнародне перестраховання. Вплив глобалізації та інтернаціоналізації на страхування.

Тема 51. Становлення та розвиток митної справи в Україні

Періодизація історії митної справи в Україні. Особливості етапів розвитку митної справи в Україні. Митна система в Україні. Структура та організація діяльності митної служби в Україні. Аналіз нормативно-правових документів діяльності митного органу. Діяльність Всесвітньої митної організації. Співробітництво країн у межах Всесвітньої торгової організації. Приєднання України до міжнародних конвенцій із метою створення однакового механізму митного оформлення, упорядкування митних процедур і контролю. Дії міжнародних договорів в інтересах здійснення митної справи в Україні.

Поняття митної справи та митного права, їх сутність та особливості. Чинники успішного розвитку митної справи в Україні. Зарубіжний досвід становлення та розвитку митної справи. Елементи митної справи.

Митна політика України та її значення для вирішення загальноекономічних завдань держави. Цілі та методи здійснення митної політики.

Поняття митної території та митних кордонів держави. Межі митної території.

Тема 52. Особливості митного оформлення та декларування товарів

Поняття митного оформлення товарів, суб'єкти здійснення. Основні цілі здійснення митного оформлення. Термін здійснення митного оформлення товарів та транспортних засобів. Пункт пропуску через Державний кордон України товарів та транспортних засобів.

Основні етапи здійснення митного оформлення товарів та транспортних засобів та їх особливості. Схема здійснення митного оформлення. Функції декларування. Структурні підрозділи митного органу, які здійснюють митне оформлення товарів та транспортних засобів.

Поняття гармонізованої системи опису та кодування товарів. Світова митна організація та її функції. Особливості української класифікації товарів ЗЕД. Структура та етапи кодування товарів.

Сутність митного декларування та місце його здійснення. Етапи та способи митного декларування товарів та їх особливості. Суб'єкти митного декларування. Типи митних декларацій. Електронне декларування вантажу. Чинники, що впливають на декларування вантажу.

Тема 53. Митний контроль

Митний контроль, його сутність і роль у процесі здійснення зовнішньоторговельних операцій. Основні складові частини здійснення митного контролю та його етапи. Відмова в митному оформленні.

Форми здійснення митного контролю. Організація митного контролю та її заходи. Митні процедури, які застосовують органи доходів і зборів до товарів та предметів. Основні положення митного контролю. Митний контроль за товарами і транспортними засобами. Методи митного контролю. Зони митного контролю. Види документів, необхідних для митного контролю.

Тема 54. Митні режими та їх особливості

Класифікація митних режимів із економічного погляду. Види митних режимів. Випуск товарів для вільного обігу на митній території України. Митний статус товарів.

Особливості митних режимів та їх переваги під час застосування. Економічне обґрунтування організації вільних митних зон. Економічні переваги митних режимів "переробка товарів за межами митної території України" та "переробка товару на митній території".

Тема 55. Митно-тарифне регулювання ЗЕД

Загальна характеристика "митно-тарифного регулювання ЗЕД". Особливості методів митно-тарифного регулювання ЗЕД. Митний тариф як найважливіший інструмент економічного регулювання експортно-імпортних операцій, переміщуваних через митний кордон, ряд його найважливіших функцій та економічна природа. Визначення фактичного рівня митного тарифу. Види митних тарифів, порядок їх формування і застосування відповідно до законодавства України.

Основне призначення митної вартості. Пакет документів, необхідний для визначення митної вартості товарів. Аналіз нормативно-правових документів щодо визначення митної вартості товарів. Методи визначення митної вартості. Послідовність використання методів розрахунку митної вартості. "Інкотермс-2010" та вплив базисних умов поставки на визначення митної вартості товарів

Склад митних платежів: імпортне мито, експортне мито, ПДВ, акцизні збори, плата за послуги митних служб єдиний збір. Види мита та спеціальні види мита, розмір ставок, принципи фіксації й базова основа обчислення. Система преференцій і її вплив на розмір імпортних мит. Групи країн-користувачів і перелік товарів, що підпадають під тарифні преференції.

Порядок підтвердження країни походження товарів. Сертифікат походження товару і підтвердження його справжності. Перелік документів для одержання такого сертифіката.

Порядок сплати митних платежів і технологія їхнього перерахування до державного бюджету. Банківська гарантія у процесі сплати мита. Застосування податків до ввезених товарів і вивезених. Принципи їхнього обчислювання та оплати.

Поняття митної статистики, основні функції та суб'єкти ведення.

Тема 56. Нетарифне регулювання ЗЕД

Поняття нетарифного регулювання ЗЕД та його особливості. Основна мета застосування методів нетарифного регулювання. Класифікація методів нетарифного регулювання. Дозвільна система в Україні. Приховані методи протекціонізму.

Поняття процесів квотування та ліцензування. Види квот та ліцензій. Порядок видачі ліцензій та квот суб'єктам ЗЕД.

Приклад екзаменаційного білету

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ фахове випробування

I. Тестові завдання

1. Що слід розуміти під терміном "управління"?

- 1) Керівництво людьми.
- 2) Керівництво людьми і технікою.
- 3) Здійснення цілеспрямованого впливу на певний об'єкт з метою змінити його стан або поведінку у зв'язку зі зміною обставин.
- 4) Робота, що пов'язана з переробкою інформації.

2. Що таке менеджмент з функціональних позицій?

- 1) Процес організації і контролю.
- 2) Процес планування, організації, контролю, регулювання.
- 3) Процес планування, організації, мотивації.
- 4) Процес планування, організації, мотивації, контролю, які необхідні для досягнення певної мети.

3. З чого складається організація?

- 1) Керованої підсистеми.
- 2) Керуючої системи.
- 3) Керуючої та керованої підсистем.
- 4) Керуючої системи, яка забезпечує отримання прибутків.

4. Стратегія – це:

- 1) дії, які треба виконувати в конкретній ситуації
- 2) система показників, на основі яких здійснюється контроль результатів
- 3) всебічний комплексний план, призначений для забезпечення здійснення місії організації та досягнення її цілей
- 4) основний вид діяльності, яким буде займатись організація

5. Основна мета контролю – це:

- 1) достовірність звітних даних
- 2) дотримання законодавства
- 3) забезпечення виконання управлінських рішень
- 4) перевірка стану об'єкта на відповідність заданим параметрам

6. Організаційна структура – це:

- 1) відокремлений орган, наділений функцією управління
- 2) сукупність ланок управління на певному щаблі ієрархії управління
- 3) сукупність підрозділів та зв'язків між ними, яка дає змогу управляти організацією
- 4) склад самостійних структурних підрозділів

7. Перевагами письмових комунікацій над усними є:

- 1) добре збереження інформації
- 2) складність поновлення
- 3) економія часу
- 4) більші витрати на оформлення

8. Авторитарний керівник характеризується:

- 1) небажанням приймати на себе відповідальність за рішення та їх наслідки
- 2) відсутністю розмаху діяльності та очікуванням вказівок зверху
- 3) схильністю до одноособового керівництва та надмірною централізацією влади
- 4) мало втручається у справи підлеглих, виступає в основному в ролі посередника

9. Мультивалютна обмовка з різними долями валют називається:

- 1) одновалютною;
- 2) багатовалютною;
- 3) симетричною;
- 4) несиметричною.

10. Глобальні депозитарні розписки випускаються у валюті:

- 1) цих ринків;
- 2) СДР;
- 3) вільно конвертованій;

4) доларах США.

11. Інвестиційні фонди, які концентруються на цінних паперах, що випускаються суб'єктами окремих географічних областей - це фонди:

- 1) глобальні;
- 2) міжнародні;
- 3) регіональні;
- 4) країнові.

12. Трансфертне ціноутворення сприяє:

- 1) адекватній оцінці вартості корпорації;
- 2) оптимальному портфелю цінних паперів;
- 3) формуванню ефективного асортименту;
- 4) ефективній діяльності підрозділів і мотивації.

13. Короткострокове фінансування ТНК з використанням комерційних ЦБ характерно для компаній:

- 1) всіх;
- 2) з високим рейтингом;
- 3) з низьким рейтингом;
- 4) рейтинг не важливий.

14. Форвардні контракти за часом виконання можуть бути:

- 1) фіксовані, опціонні;
- 2) закриті повністю і частково;
- 3) валютні та фондові;
- 4) всі названі.

15. Перешкодою розвитку європейського ринку акцій служать відмінності:

- 1) в міжнародних законодавствах по ринку цінних паперів;
- 2) в законодавствах європейських країн по акціонерних компаніях;
- 3) в законодавствах європейських країн і США;
- 4) в законодавствах європейських і американських країн, і Японії.

16. До методів реалізації дисконтної валютної політики держави відносяться:

- 1) валютні обмеження;
- 2) валютне квотування;
- 3) облікова ставка;
- 4) валютне ліцензування.

17. Валютний ринок вважається роздрібним між:

- 1) центральним банком і комерційними банками;
- 2) банками різних країн;
- 3) комерційними банками країни;
- 4) між банками і їх клієнтами.

18. До готівкових валютних операцій відносяться:

- 1) обслуговування кредиту;

- 2) страхування валютних ризиків за допомогою форварда.
- 3) підтримання залишків на кореспондентських рахунках банків;
- 4) депозитні операції.

19. Валютний арбітраж називається простим при використанні двох:

- 1) валют, курсів, відсотків, банків;
- 2) валют, курсів, банків;
- 3) банків, процентних ставок;
- 4) валютних курсів, банків.

20. Які зі означених видів мита за способом нарахування прив'язані (у відсотках) до митної вартості товарів:

- 1) сезонне;
- 2) специфічне;
- 3) адвалерне;
- 4) комбіноване.

21. Засоби стимулювання експорту:

- 1) державне субсидування;
- 2) експортне мито;
- 3) кредитування експорту;
- 4) податкові пільги імпортерам.

22. Митно-тарифна політика держави, яка здійснює радикальні економічні перетворення, забезпечує досягнення таких цілей:

- 1) забезпечення належного рівня надходжень до державного бюджету;
- 2) захист економічних інтересів України;
- 3) створення найбільш сприятливих умов для залучення економіки України в систему світового поділу праці;
- 4) створення рівних умов для конкуренції вітчизняних та іноземних виробників.

23. Відомості про митну вартість товарів використовуються для:

- 1) розрахунку ефективності зовнішньоекономічної операції;
- 2) нарахування митних платежів;
- 3) ведення митної статистики;
- 4) розрахунку контрактної вартості товару.

24. Україна підписала Угоди про створення зони вільної торгівлі з наступними державами:

- 1) Туреччиною;
- 2) Македонією;
- 3) Китайською Народною Республікою;
- 4) Грузією;
- 5) Бразилією.

25. На території України вперше митний режим портофранко почав діяти:

- 1) у Миколаєві;
- 2) в Одесі;
- 3) у Києві
- 4) у Дніпрі

26. Зазначте, який з наведених суб'єктів отримає вигоду від введення імпортного мита?

- 1) держава;
- 2) споживачі;
- 3) суспільство;
- 4) національні виробники.

27. До особливих видів мита не відноситься:

- 1) сезонне;
- 2) антидемпінгове;
- 3) додатковий імпорتنний збір;
- 4) ввізне
- 5) спеціальне

28. Які ціни називають базисними, з яких починається уторгування цін зовнішньоторговельних контрактів?

- 1) довідкові;
- 2) біржові котирування;
- 3) ціни аукціонів;
- 4) ціни тендерів.

29. Боржник, на якого виписується переказний вексель, називається:

- 1) ремітент;
- 2) індосант;
- 3) трасант;
- 4) трасат.

30. При якій формі лізингу об'єкт оренди може бути викуплений за остаточною вартістю?

- 1) виробничий лізинг;
- 2) повний лізинг;
- 3) чистий лізинг;
- 4) фінансовий лізинг.

31. Хто з посередників здійснює операції від імені і за рахунок експортера?

- 1) агент;
- 2) торговець-покупець;
- 3) комісіонер;
- 4) брокер.

32. При якому виді акредитиву експортер може переуступити право одержання суми іншому постачальнику?

- 1) трансферабельний;
- 2) револьверний;
- 3) підтверджений;
- 4) резервний.

33. Який вид мита застосовується в Україні при ввезенні товарів, при виробництві яких у країні походження використовувались субсидії?

- 1) компенсаційне;
- 2) спеціальне;
- 3) адвалорне;
- 4) преференційне.

34. Що є договором на перевезення водним транспортом:

- 1) фрахтовий маніфест;
- 2) договір купівлі-продажу товарів;
- 3) коносамент на чартер;
- 4) страховий поліс.

35. Як називають операції зі страхування транспортних засобів?

- 1) чартер;
- 2) карго;
- 3) аваль;
- 4) каско.

36. Визначте виміри взаємодії України зі світовим господарством:

- 1) подолання вразливості національної економіки стосовно турбулентних процесів, фінансових криз;
- 2) коригування торговельного, митного, валютного режиму країни в контексті стимулювання економічного зростання;
- 3) орієнтування на традиційні ринки товарів та послуг унаслідок незрозумілості внутрішніх атрибутів третинного сектору національної економіки;
- 4) геостратегічний, ринково-товарний, фінансово-інвестиційний, інституційний.

37. З означених регіонів інтенсивного розвитку економічної інтеграції назвіть той, де інтеграційні процеси виявилися вперше у світі:

- 1) Західна Європа;
- 2) Центральна Європа.
- 3) Північна Америка;
- 4) Азіатсько-Тихоокеанський регіон;

38. Які з названих факторів слід відносити до неекономічних факторів міграції:

- 1) наявність безробіття в країні;
- 2) політичний устрій;

- 3) закордонна діяльність ТНК;
- 4) екологічний стан в країні;

39. Операцій типу «бай-бек» належать до:

- 1) торговельних компенсаційні операції;
- 2) операцій з давальницькою сировиною;
- 3) бартерних операції;
- 4) промислових компенсаційних операції.

40. Що належить до недоліків інтеграції:

- 1) створення сприятливого зовнішньополітичного становища;
- 2) відплив ресурсів від менш економічно розвинених країн до більш розвинених;
- 3) зростання конкуренції між виробниками інших країн;
- 4) зростання кількості злиттів компаній.

41. Визначте пріоритетні напрями державної політики в Україні стосовно імпорту на сучасному етапі:

- 1) стимулювання конкурентного середовища на внутрішньому ринку;
- 2) поступове розширення селективного і імпорту дефіцитної мінеральної та рослинної сировини з країн, що розвиваються;
- 3) структурна перебудова імпорту;
- 4) стимулювання ввезення паливно-енергетичних товарів, дефіцитної сировини, в тому числі на давальницьких умовах, регулювання імпорту.

42. Яку роль на сучасному етапі відіграє держава у впровадженні експортної політики?

- 1) розробка основ селективного розвитку виробничо-експортного потенціалу, регулювання експортних операцій;
- 2) застосування процедур держзамовлення і держконтракту, регулювання експорту за рахунок встановлення мінімальних експортних цін;
- 3) макроекономічний перерозподіл інвестицій за пріоритетними напрямками державного фінансування.

43. Які з агентів ринку здійснюють оцінку іноземних інвестицій?

- 1) учасники на підставі цін міжнародних ринків;
- 2) Торгово-промислова палата України;
- 3) державні органи виконавчої влади;
- 4) Національний банк України.

44. Валютна операція «спот» – це:

- 1) купівля-продаж валюти на умовах її поставки протягом одного робочого дня від дня укладання угоди за курсом, зафіксованим в угод;
- 2) купівля-продаж валюти на умовах її поставки протягом трьох робочих днів від дня укладання угоди за курсом, зафіксованим в угод;

3) купівля-продаж валюти на умовах її поставки протягом двох робочих днів від дня укладання угоди за курсом, зафіксованим в угод;

45. Що є об'єктивною основою міжнародної економічної інтеграції?

- 1) інтернаціоналізація господарського життя;
- 2) взаємоприспосовання національних економік;
- 3) об'єднання національних економік;
- 4) зближення національних економік.

46. Глобальна компанія:

- 1) застосовує стратегію глобального маркетингу;
- 2) реалізує товари/послуги в більшості країн «Тріади»;
- 3) має розвинену власну мережу збуту;
- 4) всі відповіді вірні.

47. Можливість стандартизації міжнародного маркетингового комплексу визначається:

- 1) цілями та ресурсними можливостями компанії;
- 2) природною глобальністю товару/послуги;
- 3) взаємодією глобальних чинників на користь стандартизації та локальних чинників на користь адаптації.

48. Нерівномірність збільшення світових цін на основні види товарів характеризують такі показники міжнародної торгівлі:

- 1) структурні показники;
- 2) ЗТО, «генеральна» торгівля і «спеціальна» торгівля;
- 3) експортна, імпортна і зовнішньоторговельна квоти;
- 4) індекс «умови торгівлі».

49. Стратегія міжнародного маркетингу, що варіює від країни до країни товарний асортимент, марочні назви і рекламні кампанії, називається:

- 1) диференційованої маркетинговою стратегією;
- 2) стратегією диверсифікації;
- 3) масовим маркетингом;
- 4) стратегія адаптації.

50. Можливість стандартизації міжнародного маркетингового комплексу визначається:

- 1) цілями та ресурсними можливостями компанії;
- 2) природною глобальністю товару/послуги;
- 3) взаємодією глобальних чинників на користь стандартизації та локальних чинників на користь адаптації;
- 4) запровадженими світовими стандартами.

II. Практичні завдання

Завдання 1 (діагностичне).

Було запропоновано 3 варіанти будівництва заводу з наступним розподілом капітальних витрат:

Роки	1 варіант	2 варіант	3 варіант
1	45 %	15 %	10 %
2	30 %	25 %	15 %
3	10 %	35 %	30 %
4	15 %	25 %	45 %

Запланований річний обсяг виробництва – 180 тис. шт. Собівартість та капітальні затрати по проектах становлять:

Показник	1 варіант	2 варіант	3 варіант
Капітальні затрати, млн. грн	46,7	44,4	47,1
Собівартість 1 шт/грн	25	26	23

Визначити кращий варіант будівництва з врахуванням фактору часу.

Завдання 2 (діагностичне).

Експортно-імпортна компанія закупила 400 одиниць товару по 90 дол. за одиницю і продає за ціною 100,8 дол. Визначити: скільки одиниць виробів їй потрібно закупити, щоб зберегти валовий прибуток на колишньому рівні при зниженні продажної ціни одного виробу на 5%; а також розрахувати прибуток компанії.

Завдання 3 (евристичне).

Керівництво ММК стоїть перед необхідністю вирішення проблеми розширення виробництва і продажу сортової сталі. Запропоновано три варіанти стратегії розвитку даного виробництва:

- 1) експорт сталі в Китай;
- 2) продаж ліцензії на виробництво сталі китайській фірмі;
- 3) прямі закордонні інвестиції в Китай (шляхом викупу діючого підприємства або зведення власних виробничих потужностей в Китаї).

Для прогнозних розрахунків використовувати наступні дані:

1. Собівартість виробництва сортової сталі в Україні, за 1 тону	518,6784 грн.
2. Собівартість виробництва сортової сталі в Китаї, за 1 тону	96 \$
3. Організаційні витрати по експорту в Китай,%	20% від собівартості
4. Транспортні витрати з доставки товару на умовах FOB,%	7% від собівартості

5. Ставка експортного мита на сортову сталь, за 1 тону	10 €
6. Постійні витрати, пов'язані з ризиком «розсіювання» конкурентних переваг в разі продажу ліцензії, на 1 тону	15 \$
7. Частка участі ММК в прибутках від виробництва продукції китайською компанією за ліцензією	20%
8. Постійні витрати, пов'язані з отриманням інформації для адаптації до китайського ринку, на 1 тону	4 \$
9. Організаційні витрати китайської компанії, при виробництві ліцензійної продукції, на 1 тону	5 \$
10. Курси валют:	100 \$ = 2650,29 грн.; 100 € = 3253,79 грн.
11. Податок на прибуток в Китаї,%	33%
12. Податок на додану вартість в Китаї,%	17%
13. Податок з прибутку при репатріації прибутку з Китаю стягується,%	0%
14. Податок на прибуток, отриманий резидентами на території Китаю,%	0%
15. Ціна реалізації сортової сталі в Китаї відповідає світовій, за 1 тону	200 \$

Необхідно порівняти ефективність кожної з запропонованих стратегій. Яку форму розширення обсягу виробництва і продажів має вибрати ММК?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бестужева С.В. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / С. В. Бестужева. – Харків, Вид. ХНЕУ, 2009. – 384 с.
2. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник / С. Я. Боринець. – вид 5-те, перероб. і допов. – К. : Знання, 2008. – 582 с.
3. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: [навч. посіб.] / Козак Ю. Г., Лук'яненко Д. Г., Макогон Ю. В. та ін. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 672с.
4. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика: підручник / В.О. Шевчук. - К. : Знання, 2008. - 663 с.
5. Монастирський Г.Л. Теорія організації: навч. посіб. / Г.Л. Монастирський. - К.: Знання, 2008. - 319с.
6. Менеджмент: теорія і практика: навч.посіб. / А.А. Мазаракі, Г.Є. Мошек, Л.А. Гомба та ін. - К. : Атіка, 2007. - 564 с
7. Василенко В.О. Виробничий (операційний) менеджмент: навч. посіб. / В.О. Василенко, Т.І. Ткаченко. - Вид. 2-ге, виправл. і допов. - К.: Центр навч. л-ри, 2005. - 532 с.
8. Менеджмент персоналу: навч. посіб. / В.М. Данюк, В.М. Петюх, С.О. Цимбалюк та ін ; за заг. ред. В.М. Данюка, В.М. Петюха. - К.: КНЕУ, 2004. - 398 с.
9. Довгань Л.Є. Праця керівника, або практичний менеджмент: навч.

посіб. / Л.Є. Довгань. -К. :Ексоб, 2002.- 384 с.

10 Василенко О.В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / О.В. Василенко, В.Г. Шматько ; за ред. В.О. Василенко. - К.: ЦУЛ, 2003. - 440 с.

11 Забродська Л. Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л.Д. Забродська. - Х. : Консум, 2004. - 208 с.

12 Керівництво організацією: навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, Н.Т. Мала, О.Г. Мельник, І.С. Процик. - Л.: Вид-во нац. ун-ту «Львів, політехніка», 2008. - 244 с.

13 Козик В.В. Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч. посіб. / кол. авт. В.В. Козик, Л.А. Панкова, Я.С. Карп'як та ін.-2-е вид., перероб і допов. - К., Центр навч. літератури, 2006. - 608с.

14 Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Підручник для вузів / кол. авт. І.В. Багрова, Н.І. Редина, В.Є Власюк, О.О. Гетьман; За ред д-ра екон. Наук, проф. І.В. Багрової. - К., Центр навчадбної літератури, 2004. – 580 с.

15 Кремень О.І. Фінанси: Навчальний посібник. – К.: Центр. Учбової літератури, 2012 – 416с.

16 Юхименко П.І. Теорія фінансів: підручник / П.І. Юхименко, В.М. Федосов, Л.Л. Лазебник ; за ред. В.М. Федосова, СІ. Юрія. - К. : Центр навч. л-ри, 2010. - 576 с.

17 Державні фінанси: Фінанси. Бюджетна система України: у 5 т. : т 1 / С.О. Булгакова, Л.І. Василенко, Л.В. Єрмошенко та ін. - К. : НВП «АВТ лтд.», 2004. - 400 с.

18 Школьник І.О. Фінансовий ринок України: сучасний стан і стратегія розвитку: монографія / І.О. Школьник. - Суми: Мрія ; УАБС НБУ, 2008. - 348 с.

19 Гриньова В. М. Фінанси підприємств: навч. посібник / В. М. Гриньова, В. О. Коюда. – 3-тє вид., переробл. і допов. – Харків : ВД «ИНЖЕК», 2006. – 432 с.

20 Афанасьєв М. В., Плоха О. Б. Економіка підприємства: підручник. – Х.: ВД «ИНЖЕК», 2013. – 664 с.

21 Афанасьєв М. В., Селезньова Г. О. Планування і контроль на підприємстві: навчальний посібник. Х.: ВД «ИНЖЕК», 2012. – 448 с.

22 Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. – 2-ге видання. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

23 Економіка підприємства: [навч. посіб. для студ. Вищих навч. закладів] / [П.В. Круш, В.І. Подвігіна, Б.М. Сердюк та інш.]; за заг.ред. П.В. Круша, В.І. Подвігіної, Б.М. Сердюка. – [2-ге вид., стереотип.]. – К.: Ельга-Н, КНТ, 2009. – 780 с.

24 Економіка підприємства: підручник / за заг. та наук. ред. Г.О. Швиданенко. – Вид. 4-те перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2009. – 816 с.

25. Економіка підприємства: підручник / За редакцією д.е.н. проф. Шегди А.В. – К.: Знання, 2006. – 614 с.

Голова атестаційної комісії

Козуб В.О.